

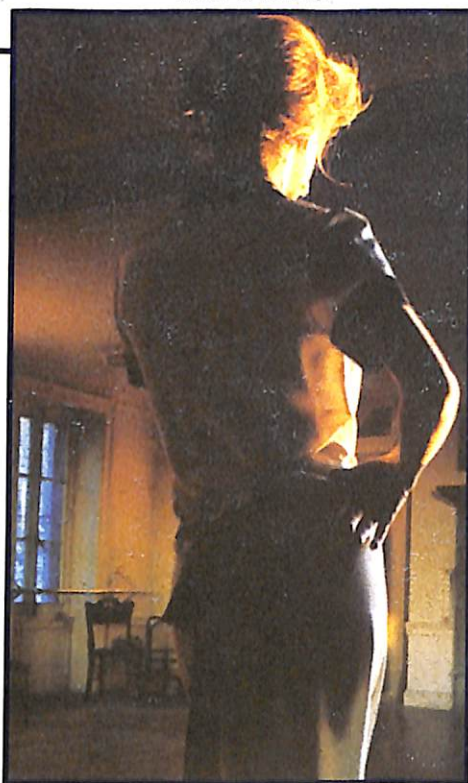
BIBLIOTEKA

85H-32

A 73

FATOS ARAPI

NUK SHITET SHPIRTI
NË TETOR
novela

B7H-32
A 73

FATOS ARAPI

Nuk shitet shpirti në tetor

Novela

BIBLIOTEKA E
BANKIS QIBOKASTET
NR. INV. 5898

BOTIMET TOENA
Tiranë, 2002

Botues: Fatmir Toçi
Recensent: Ali Podrimja
Përkujdesja grafike: Lavdie Cenmurati
Kopertina: Irena Toçi
ISBN 99927 - 1 - 559 - 6
© Autori

BOTIMET TOENA

Rr. "Muhamet Gjollësja", K.Postare 1420, TIRANË

Tel.: (+355) (4) 240116; 240117

Tel./Fax: (+355) (4) 240117

E-mail: toena@icc.al.eu.org

Http://www.toena.com.al

Hero pa gjë

I.

Shefi i sektorit të shtypit u lëshua lirshëm në kolltuk, mbështeti bërrylat mbi gjunjë e duke u përkulur pakëz soditi majuckat e shndritshme të këpucëve, çorapet e zeza me fluturidhe të bardha, mëngët e pantallonave të hekurosura. Shtroi dorën e zuri kyçin e këmbës së majtë e nisi ta fërkojë duke ndërë kënaqësinë e asaj prekje të trupit të vet. Në murin karshi rrezja e diellit bëri edhe një kërcim të fundit, përndriti sapak e pastaj u shua në cepin e skajshëm të zyrës. Muzgu i mbrëmjes erdhi fundosës, i menjëhershëm.

Njezëteshtatëvjeçari Greth Bubësi e ndjeu në trup çastin e fikjes së dritës, atë thyerje që krijoi boshtinë brenda një grime kohe, lëvizi e ndryshoi qëndrim; iu bë se ra në mendime, por nuk e lëshoi veten më tutje: rrezet e diellit kanë jetën e tyre, njeriu të vetën; ai, Greth Bubësi, ka jetën e tij. Shtypi butonin e abazhurit mbi tryezën e punës e nisi të përziejë gazetatat e ndryshme me një ndjenjë lodhjeje mospërfillëse. Nuk e kishte lexuar “Bujkun” e sotëm.

Mendoj, si zakonisht, t’i hidhte një sy të shpejtë dhe kaq, kur në faqen e tretë, ndën dy gjysmëkollona të ngjeshura lexoi emrin e Ilir Guralumit. U ndal. Nisi të fërkojë sytë në një gjendje të papërcaktuar. Kohëve të fundit ky kritik i ri

shfaqej shpesh nëpër gazetat e përditshme dhe duhej pranuar se nuk ishte pa gjë. Kishte tërhequr vëmendjen edhe të atyre lart, të cilët kishin kërkuar informata mbi këtë fillestar. Të dhënat thoshin se Ilir Guralumi ishte prej fshatit Skuterrë, kishte mbaruar filologjikun, ishte i papunë e kërkonte të vendosej në ndonjë redaksi.

Shefi i sektorit të shtypit mund ta lexonte edhe vetë këtë shkrim, por më tepër se sa lodhja, ishte një mpirje e vullnetit që po e pengonte. Le të pyeste më mirë ndihmësin e vet; dhe ai kërkoi zilen që e lidhte me instruktorin.

Trokiti e u çel dera. I gjatë, me kurrizin pakëz të përkulur, shpatullat e kockta ndën xhaketën e leshtë, të gjerë e të hirtë, duart lidhur përpara, instruktori i shtypit Besnik Bisha, u ndal në mesin e zyrës. Priti në heshtje duke përgjuar me shikimin e tij mbi tryezën e punës së shefit gazetën “Bujku”, krahun e hijshëm, kyçin e fuqishëm të dorës, orën “Pobieda”, mëngën e këmishës së kaltër me vijëza. Shefi ishte kremtëror dhe kjo do të thoshte se sot ai do të kishte pasur ndonjë takim me ata lart. Vetëm kur ndjeu frymëmarrjen e shtruar të instruktorit, Greth Bubësi foli:

- Ç’është ky shkrim i Guralumit në “Bujkun” e sotëm?
- Një hero pa gjë... - erdhi gati pa zë.

Instruktori i shtypit nuk vazhdoi më tutje, ai fliste me zë fare të ulët, i rrokëzonte fjalët me një tingëllim të ftohtë që e acaronte shefin, por ky më tepër neveritej prej atyre dy syve të mëdhenj, kalesh, të patronditur të instruktorit të mbështjellë përherë në një si mjegull të tymtë.

- E, si t’u duk? – pyeti Greth Bubësi, me shikimin e vet mbi gazetë.

- Diçka... si hero...

Instruktori i shtypit përsëri heshti.

- Eh, po, mirë, atëherë...

Greth Bubësi u çua prej kolltukut, nisi të mbledhë dosjet mbi tryezë dhe pa hedhur sytë nga tjetri, foli zëshëm:

- E lexojmë nesër, mund të shkosh. Natën e mirë!

Duke dalë prej zyrës së shefit, Besnik Bisha, i hodhi vjedhurazi një sy rojës, gjithçka ishte si më parë; kërciti një derë në korridorin e gjatë, e dikush foli nga brenda, por s'po dilte njeri. Instruktori shpejtoi hapat e gjatë për në dhomën nr. 9 që ishte zyra e vet.

Gazetës "Bujku" si zakonisht, edhe sot, i kishte hedhur një shikim fluturimthi; në artikullin "Diçka e vogël, e madhe" kishte kapur aty-këtu vetëm disa fjalë si "shembull pozitiv... hero pozitiv" dhe vetëm kaq. Punë shkrimtarësh e kritikësh të rinj, fillestarë të vetbërë, që bredhin redaksive më tepër për të vrarë kohën. Dreqi e mori, instruktorit të shtypit pranë KQ as që do t'i kishte shkuar ndërmend se shefi sot mund të lexonte pikërisht atë gazetë. Ndjeu një dhimbje dhe kaloi dorën mbi lukth; ishin dhimbjet e ulçerës. Përse shqetësohej? Nesër edhe ai do ta lexonte ngeshëm artikullin, pastaj shefi tha se do ta lexonte edhe ai vetë. Ta kishin kërkuar ata lart?

Fundosur në kolltuk i nguli sytë xhamave të dritares pranë, jashtë kishte rënë nata. Orari zyrtar kishte mbaruar, por ai vendosi ta shfletojë gazetën dhe të lexojë artikullin e Guralumit. Flitej për novelën e sapodalë të shkrimtarit Engjëll Cukalla, të cilën instruktori i shtypit pranë KQ e njihte mirë. Ky prozator i ri kishte hapur telashe jo një herë partisë me zhgarravinat e veta.

Në gazetën “Bujku”, organ i Ministrisë së Bujqësisë, në dy gjysmëkollona të ngjeshura, kritikoi Guralumi shkruante se në novelën e re të Engjëll Cukallës “Rabecka jetë”, personazhi Drit Bora, veteriner në fshatin Trepullazë, duke anashkaluar udhëheqjen e prapambetur të pushtetit, kishte arritur të organizonte një mbrëmje dëfrimi me të rinjtë e fshatit në shtëpinë e kulturës. Të rinjtë kishin dëfryer gjer vonë dhe pastaj kishin vendosur se këndeje e tutje ata do ta “administronin” vet (kështu shkruhej “do ta administronin”) jetën e tyre.

Instruktori mori frymë thellë, kërciti gishtërinjtë e gjatë:

- Drit Bora... - murmuriti -... mirë... - foli me vete si i çliruar. – Mirë... po mirë...

Ai largoi gazetën dhe e hodhi atë mbi tryezë.

Kërkoj me kujdes çelësat, i peshoi një çast në dorë e duke dalë nisi të mbyllë zyrën. Në korridor tutje pa edhe Greth Bubësin që po zbriste shkallët. Ky vërtiste çelësin në dorë, gjersa tjetri u zhduk. Atëherë edhe instruktori përshkoi korridorin e heshtur.

II.

Së nesërmen mbledhja për shtypin ishte nga më të zakonshmet, rutinë, kishin ardhur vetëm nja katër-pesë gazetarë, mungonin kryeredaktorët. Nuk kishte asnjë problem apo ngjarje të veçantë, asnjë udhëzim apo porosi nga lart. Greth Bubësi e çeli dhe e mbylli atë mbledhje buzagaz, i çlirshëm e gjithë humor, bile u kërkoi

pjesëmarrësve një falje të lehtë që kishin ardhur sot gjer aty. Mbledhja ishte fare e shkurtër, gjithsej pesëmbëdhjetë minuta dhe shefi i shtypit, i përpiktë, duke dalë prej salle kapi nga krahu mikun e vet, gazetarin Nik Niku, rondokop i dhjamët, njeri qyfyresh të ditës.

- Shkojmë e pimë nga një kafe.

- Konjak, - tha tjetri.

- Konjak. Tre dopio radhazi.

- Perënditë nuk kundërshtohen, - tha Nik Niku.

Sytë e gjelbër të Greth Bubësit xixuan, nëpër shkrepje të tyre ai tha:

- Oh, ne jemi ca perëndira të vockëla...

- Të vogla... të vogla... po ky ku mbahem unë tani është një krah i perëndishëm, - tha Nik Niku duke e shkundur krahun e tjetrit.

- Po ta largoj, - tha Greth Bubësi, nëpër qeshjen e tij gurgulluese.

Bufeja ishte e ftohtë dhe e zbrazët. Ajo mbushej aty nga ora dhjetë e gjysmë, kur kuadrot dilnin prej zyrave e zbrisnin për të përtypur diçka. Ato ishin orët "proletare", kur nëpunësit i drejtoheshin banakut, merrnin nga një pjatë nër duar e përhapeshin nëpër tryeza. Kur hynë në bufe, Greth Bubësi e Nik Niku, ajo ishte fare e zbrazët dhe ata shkuan e u ulën te këndi ndën dritare.

- Dy dopio konjak.

Nisën bisedën e atij mëngjesi fare të pafajshëm, të parëndësishme, u përfolën gazetatat, diçka thanë për kryeredaktorët, redaktorët, shkrimtarët... Eh, të dy ishin të një mendimi për të gjitha, por kur fjala erdhi te shkrimtarët, Greth Bubësi kundërshtoi:

- Armiq... Nuk do të thosha... ndoshta një lloj tjetër kundërshtari...

Nik Niku nuk i kushtoi vëmendje kundërshtimit të tjetrit, ai uli syrin qetshëm mbi gotën e konjakut.

- Këto unë i di më mirë se ti, i njoh mirë unë të dy kopetë, të gazetarëve dhe të shkrimtarëve. Gazetarët mendojnë se ata janë shkrimtarë të vërtetë, ndërsa shkrimtarët janë të bindur se gazetarët janë një racë e papjekur, e paarrirë dhe të patalentuar. – Ai pa se si ndërruan ngjytë në çast sytë e shefit të shtypit, ata u bënë një gri e thellë përgjuese. Nik Niku e kapi kurrështjen tinzare të shefit, ngriti duart në ajër dhe përpoqi grushtet njeri me tjetrin.

- Janë kështu si këto dy grushte, bashkëpunojnë, por përherë goditen. Shiko, more zog fshatari, - dhe Nik Niku rrëmbeu nga duart e kamarierit dopion e dytë të konjakut. – Unë jam gazetar, - tha ai, - unë punoj ku gjej punë, i shërbej partisë ku më emëron ajo. Shkrimtarët mendojnë se janë ndryshe, edhe kur shkruajnë për ty, ata janë të bindur se janë shërbëtorë të së Ardhmes... - dhe Nik Niku i mëshoi gërmës A, sikur ajo të ishte një kryefjalë hyjnore.

Greth Bubësi e ndiqte tjetrin me një vëmendje të akullt, i heshtur, i përpirë në mendimet e Nik Nikut, ai e dëgjonte atë si nga një pritë mali. Prej andej, prej pusisë përgjonte. Ishin biseda që bëheshin ato, të përditshme e të përherëshme, i kishte dëgjuar dhe i dëgjonte shpesh, edhe shkrimtarët vetë, edhe gazetarët. Dhe përherë ndjente një acarim të brendshëm ndaj shkrimtarëve, të cilët sikur i kyçnin nofullat eshtake, kur thonin:

- Ne s'kemi punë me të përditshmen, aleatja jonë është e Ardhmja.

Shefi i shtypit buzëqeshi.

- Eh, po mirë, punë e tyre, gjersa duan të jetojnë në të ardhmen, le të jetojnë atje; unë e ti jemi e tashmja, apo jo?

- Sigurisht, - murmuriti Nik Niku me mollëzat e dhjamta të faqeve që nisën t'i buçkohen e skuqen prej konjakut. - Ne jemi e tashmja, xhanëm.

Shefi i sektorit të shtypit u shkund, sikur të kishte frenuar papritur veturën e vet. Nuk i lejohej të fliste keq për shkrimtarët, sidomos për ata, shkrimtarët. Nga takimet e bisedat që bëheshin lart ai ndjente se aty duhej të ishte tepër i vëmendshëm, nuk duhej shkelur aty. Ky Nik Niku, dreqi ta hajë, ishte djal i mirë, por si gjithë pijakët llapaqenë. Duhej ndërruar biseda.

- Engjëll Cukalla, - tha shefi i shtypit, - paska botuar përsëri një novelë.

- Ë, mo, "rabecka jetë"... phuuu... - lëshoi Nik Niku.

- Ilir Guralumi kishte shkruar për atë novelë...

- E, mo, ku merr vesh ai viç i palëpirë nga kritika... unë e lexova, phuuu...

Këtu shefi i sektorit të shtypit, nuk lëshoi. Ai drejtoi trupin e tij të hajthëm, u ftoh në shikimin dhe zërin e tij.

- Nisma të tilla janë tepër të dobishme, ata njerëz duhen përgëzuar, janë heronjtë e sotëm dhe mua më vjen mirë për shkrimtarin Engjëll Cukalla.

- Ama, e ktheve ti... - tani Nik Niku ishte gati i dehur.

Po shefi i sektorit tha:

- Më pëlqeu lajmi, po sigurisht që duhet lexuar vetë novela. Një hero pozitiv është shumë i vlefshëm tani, dhe ata lart e kërkojnë.

Dhe ata u çuan.